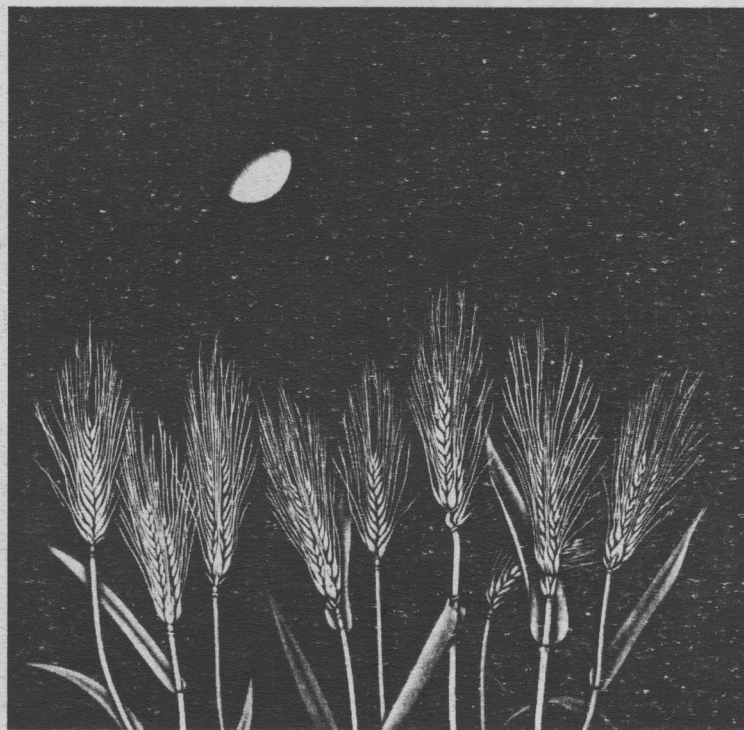

日本文化友の会

Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry 3/1996

Kannen kuva:

KASVAVA KUU, Hirota Masahisa 1983

Tak galleria, Yokohama

Onnittelumme 20 vuotta 27.9. täyttävälle Japani-Suomi yhdistykselle!

Japan-Finland Society toimii todella aktiivisesti ja on perustamassa Watanabe-rahastoa. Yhdistys järjesti myös matkalaisille ikimuistettavan vastaanoton Tokiossa toissa keväänä. *Kiitos!*

JAPANIN ESTETIIKKA 1800-LUVUN PERINNETEKSTIILEISSÄ

Länsimaissa on harvoin nähty japanilaisia kudottuja ja värjättyjä tekstiilejä 1800-luvulla. Nämä jokapäiväiseen elämään liittyvät puuvillatyöt pelkistettyine, lyylitellyine kuvioineen olivat käyttöesineitä.

Näissä yksinkertaisen kauniissa kansantekstiileissä heijastuu 1800-luvun japanilainen estetiikan taju, joka tuli vaikuttamaan suuresti länsimaiseen muotoiluun. Kun Japani Edo-kauden jälkeen avasi ovensa länteen, juuri kansantaide inspiroi vierailijan mieltä.

Kuviot ovat pelkistettyjä ja usein aiheena on *mon*, sukuvaakuna joko yksin tai yhdistettynä johonkin muuhun motiiviin.

Perinteenä oli valmistaa morsiamelle kapiot. Liinavaatteet olivat tärkeä osa niitä ja usein niihin liitettiin symboleja onnesta, pitkästä ja rikkaasta elämästä; Monasti myös perheen vaakuna, joka teki esineestä henkilökohtaisen. Myös luontoaiheet olivat suosittuja; esimerkiksi yhdessä kolme kasvia, bambu, luumu ja mänty, jotka yhdessä symboloivat pitkää elämää ja uskollisuutta. Kurki puolestaan on kauneuden, pitkän elämän ja hienostuneisuuden tunnus ja fenixlintu inhimillisyyden, hyveellisuuden ja rehellisyyden.

1800-luvun Japanin maalaisperheet loivat suunnitellensa tyttäriensä kapiota rikkaan perinteen, apuna voitiin käyttää myös paikallisen *koyan* apua. Kuviona käytettiin usein sukuvaakunaa *monia*, jonka käyttö ei ollut samalla tavoin rajoitettua kuin Euroopassa. Meillähän vaakunat liittyvät määrättyyn sukuun - porvarisvaakunat ovat myös mahdollisia -; Japanissa samaa aihetta voi käyttää useampiakin suku. Monet varsinkin *futon*-peitteistä ovat hyvin rohkeita ja enakkoluulottomia suunnittelultaan: symmetriaa ja epäsymmetriaa samassa työssä jännittävästi yhdistettynä. Nykyään nämä tekstiilit ovat hyvin arvostettuja Euroopassa niin museoissa kuin yksityiskokoelmissakin. Nyt tähän puoleen Japanin estetiikkaa on mahdollista tutustua AntikWestissä Kapteeninkatu 9. Näytteillä on kahdeksan *futon*-peitettä, kaksi *obia*, yksi harvinainen miekan kotelo ja yksi *noren*.

TOMO 友 2 / 96

TOMO (suomeksi ystävä) on Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry:n jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja on jäsenille ilmainen.

Päätoimittaja: Laura Lappalainen, toimitussihteeri: Minna Lehmusto

TOMO ottaa ilolla vastaan kuvia, kirjoituksia ja ideoita

Toimitusosoite: Laura Lappalainen Jussaaarenkuja 5 D 40, 00840 Hki, Puh+FAX 09-698 6496

Lehden koko A5. Ilmoitushinnat: 1/1 s 250.- (toisto 200.-), 1/2 s 150.- (100.-), 1/4 s 80.- (50.-)

Yhdistystiedot	4
Puheenjohtajan palsta	5
Jäsenlennot Japaniin	6
Ystävien kesken Kabukissa	7
Japanin matka	8
Titvi kutsuu	9
Japani tänään / Laura Lappalainen	10
Leena Joki vei Lemminkäisen kaukomatkalle Japaniin	18
Za Ondekoza / Antti Lappalainen	20
Kesämuistoja...	22
Ensikertalainen Japanissa / Tapio Tuomi	24
Tabemashoo! / Minna Lehmusto	29
Kano-koulun kaihtimet IV / Laura Lappalainen	32
Kanjittelu	34
Tulevat tekemiset	37
Syyskauden JKY elokuvat / Ronny Rönqvist	38
Suomalaiset muusikot Japanissa	40
Yhdistyksen julkaisut	41
Jäsenhakemus	43

Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry. 日本文化友の会

Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry on perustettu 1978. Jäsenmäärä 1996 n. 521. Yhdistyksen tavoitteena on tehdä japanilaista kulttuuria tutuksi suomalaisille ja kertoa japanilaisille suomalaisesta kulttuurista. Yhdistys järjestää vuosittain VEDEN ÄÄNI-konsertin, teatteri- ja orkesteriryhmien vierailuja, näyttelyitä sekä elokuvailtoja. Julkaisut: japaninkielen oppikirja, sanasto ja kielikasetit, vuosittain ilmestyvä, Japanin kulttuurin eri aloja käsittelevä HASHI-julkaisu, neljä kertaa vuodessa ilmestyvä TOMO-jäsenlehti. Harrastuspiirit: ikebana, kalligrafia, kielikurssit, origami, ruoka, matkat ja perinnejuhlat. Yhdistyksellä on myös oma kirjasto. Yhteys: PL 305, 00101 Helsinki tai puh & FAX 698 6496

日本文化友の会は1978年に設立され、フィンランドの人たちに様々な日本文化を紹介し、また日本人にフィンランドの文化を知ってもらうことを目的としています。当会は年一度の「水の音」コンサートを初め、日本から劇団やオーケストラ、映画などを招請しています。出版活動としては、日本語テキストとその付属カセットテープ、年一回発行の総合日本文化特集誌「橋」、年4回発行の当会機関誌「友」などがあります。またサークルとして生花、書道、言葉のボール、折紙、料理の各部が活動しており、その他にも旅行・遠足や伝統的な祭事も行なっています。さらに日本の美術展覧会のアレンジにも協力しています。当会には専属の図書館もあります。当会への連絡先は、「ヘルシンキ中央郵便局 (HKI 10) 私書箱305号」です。

JAPANILAISEN KULTTUURIN YSTÄVÄT RY:N JOHTOKUNTA 1996

Puheenjohtaja	Ronny Rönqvist	09-595 068
Varapuheenjohtaja	Raino Hurme	09-529 399
Sihteeri	Heini Wiljander	09-512 37011
Taloudenhoitaja	Antti Lappalainen	09-698 6496
	Laura Lappalainen	09-698 6496
	Minna Lehmusto	09-341 3313
	Annukka Ollikainen	09-633 011
Varajäsenet	Tomoko Saito-Soinisalo	09-286 801
	Soili Suominen	09-718 655

YHDISTYKSEN MUUT TOIMIHENKILÖT

Tomon päätoimittaja	Laura Lappalainen
Tomon toimitussihteeri	Minna Lehmusto
Kirjastonhoitaja	Annukka Ollikainen
Julkaisujen myynti	Antti Lappalainen
Hashi nro 18	Anu Mannonen
UYYYJ-yhteyshenkilö	Raino Hurme
Myyjäiset ja juhlat	Soili Suominen

HARRASTUSPIIRIEN OHJAAJIKSI VAHVISTETTIIN

Kalligrafia	Yoko Kobayashi
Ikebana	Yoko Kobayashi ja Laura Lappalainen
Elokuvat	Ronny Rönqvist
Ruoka	Kenichi Kakuta
Kobako	Unto Kilpinen
Japanin kieli	Pia Matilainen
Miekat	Ronny Rönqvist
Origami	Pär-Johan Sandell
Perinnetanssi	Kiiko Uzawa
Kirjallisuuspiiri	Pirjo-Riitta Kuusikko
	Pauliina Vuorinen

Hyvät JKY-jäsenet

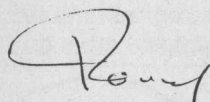
Vuoden 1996 kesä alkaa olla jo ohi kun teillä on tämä TOMO-lehden numero käsissänne. Vaikka alkukesä oli luvattoman heikko sään suhteen, niin elokuu oli sitä parempi. Tästä jää hyvät muistot menneestä kesästä.

Yhdistyksemme toiminta on kesäaikana perinteellisesti vähäistä – jäsenet ovat ties missä lomaillemassa ja muutenkin ovat toiset asiat mielessä kesäaikana. JKY:n ainoa varsinainen kesätapahtuma oli näin ollen Aino Ackten huvilalla pidetty perinteellinen kesäjuhla, johon oli saapunut ilahduttavan monta jäsentä musiikkia kuuntelemaan sekä nauttimaan japanilaisesta ruoasta – ja tilaisuuden kruunasi tietenkin arpaiset. Tällä kertaa myös sään jumalat olivat puolellamme ja näin ollen myös huvilan hieno puistomainen ympäristö tuli tutuksi.

Muutoin kesän japanilaiseksi kulttuuritapahtumaksi taisi jäädä Za Ondekoza ryhmän Suomen vierailu elokuun lopulla. Vihdoin saatoimme taas nauttia näistä rummun shamaaneista – olihan edellisestä taiko-vierailusta ennähtänyt vierehtiä yli kymmenen vuotta. Juhlaviikkoihin liittyi myös SEA:n esittämä pieni japanilaissarja, joten myös Nihon no eiga fanit pääsivät nauttimaan kulttuuritarjonnasta.

JKY:n oma toiminta pääsee myös vähitellen taas vauhtiin ja tarjolla on entiseen tapaan paljon pienmuotoista toimintaa harrastuspiiritasolla – lukekaapa ilmoituksia ja osallistukaa ! Johtokunta ottaa mielellään vastaan ehdotuksia uusista aihepiireistä, mikäli kiinnostusta (ja vetäjiä) riittää. Muusta ohjelmasta ei ole vielä yksityiskohtaisempaa tietoa, mutta yhdistys osallistuu luonnollisesti muhinkin Japani-aiheisiin tempauksiin syksyn mittaan.

Näillä sanoilla toivotan kaikille JKY-jäsenille hyvää ja aktiivista syksyä !

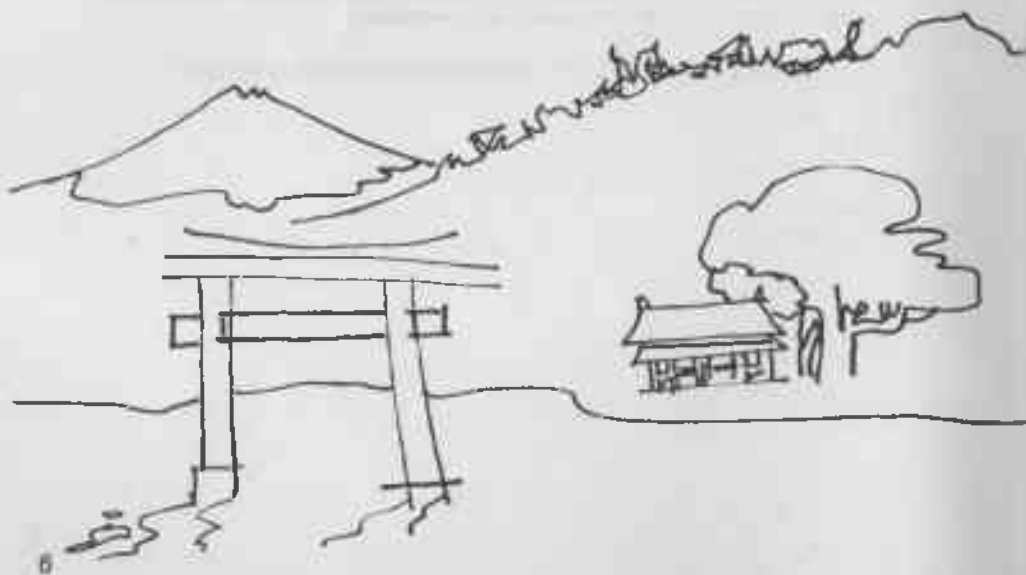
Ronny Rönqvist
puheenjohtaja

***Japanilaisen Kulttuurin Ystävät
saavat suorat, edestakaiset lennot
Japaniin joko Tokioon tai Osakaan
ja paluumatkan voi aloittaa myös
toiselta kentältä
11.1. - 28.2. 1997 aikana hinta:***

FIM 4.600

Viimeinen lähtöpäivä paluumatkalle on 28.2.
Sääntöön kuuluu minimi 7 vuorokauden oleskelu.
Yhteys JKY, Laura Lappalainen puh+FAX 09-698 6496

Ystävien kesken!

KOKOONNUMME To 17.10. klo 18.00
Ravintola KABUKIIN
SEURUSTELEMAAN JA SYÖMÄÄN HYVIN
KIIKO UZAWAN KUNNIAKSI

Kiiko-san palaa kotimaahansa marraskuun alussa. Hän on tehnyt paljon Japanin kulttuurin tunnetuksi tekemisen hyväksi ja ollut aina valmis pyytämättäkin auttamaan ja neuvomaan.

Illanvieton hinta 90:-. Ilmoittautumiset ennen 11.10.

Ilmoittautumiset: puh + FAX 698 64 96 tai puh+vastaaja 512 37011

CYBERLINK
I N T E R N A T I O N A L

CYBERLINK 6,47mk/min.
(99555)
TELE 9,10 mk/min.
(990)
FINNET 9,10mk/min.
(999)

*Tilaa hinnasto ja sopimuskaavake
asiamieheltäsi:*

H & G Telemarketing Oy
Shingo Masuda
90-265 575
9400-479 369

Soita edullisesti maailmalle

JAPANIN MATKA

2.4. -12.4.1997

*Alustava suunnitelma, aikatauluja jms on vielä tarkisteltava. Lennämme **Osakan** uudelle **Kansain** lentokenttäsaarelle ja olemme siellä 3.4. ja jatkamme junalla suoraan **Kiotoon**, jossa viivymme kolme päivää, joista yhden vitämme **Narassa**. 5.4. lunastamme **JPR-passin** (Japan Rail Passin, jolla voimme viikon ajan matkustella monenlaisilla kulkuneuvoilla.) Jätämme matkalaukkumme hotelliin odottamaan ja otamme vain käsipakaasin mukaan ja sujahdamme **luotijunaan** ja kiidämme **Okayaman** kautta **Shikokun saarelle** ja yli vuorten **Kōchin** kaupunkiin, jossa yövyimme 2 yötä ja 7.4. lähdemme **Beppuun** kuumiin lähteisiin liikoamaan, sieltä jatkamme junalla reittiä **Oita- Aso- Kumamoto**, jossa viivymme 2 päivää, 10.4. jatkamme junalla luotijunan pääte pysäkillä ja sillä viuhahdamme takaisin **Kiotoon**, jossa matkalaukkumme odottavat ja yövyimme ja mahdollisesti käynme ostoksilla ja vietämme viimeisen yhteisen illan, aamulla menemme junalla suoraan **Kansain** lentokentälle.*

Matkan hinta: 13.400.- + JRP 1400.-
(Hintoihin voi tulla tarkistuksia suuntaan tai toiseen)

Hintaan sisältyvät matkat ja majoitukset aamiaisineen. Lisää tulee mahdollisia sisäänpääsymaksuja, paikallisia kulkuneuvokulkenuksia tms sekä muu ruokailu. Tarkemmin: **Laura Lappalainen** puh 698 64 96

Ota ajoissa yhteyttä!

KUTSUU MALLISTONSA ESITTELYTILAISUUTEEN

*Keväällä järjestettyyn TITVIN malliston
esittelytilaisuuteen oli valitettavasti vain pienellä
osalla yhdistyksemme jäsenistöstä mahdollisuus
saapua tutustumaan taiteilija Titvi Ikäheimon
omaleimaiseen ja mielekkäaseen muotiajatteluun.
Titvi on lupautunut järjestämään meille uuden
tilaisuuden tutustua vaatekokoelmansa värien
ja muuntelemahdollisuuksien maailmaan.*

Tervetuloa!

Keskiviikkona 17.10. klo 18.00

Kampin palvelutalon juhlasalissa, Malminkatu 3

Ilmoittautumiset 10.10. mennessä P. FAX 698 64 96 tai P.512 37011

JAPANI TÄNÄÄN

"Ihminen itsensä sisällä sivulta peilikuvana..."

Tuo lause ilmestyi mieleeni ensimmäisessä kohteessa, jonka näin tai paremminkin, johon menin sisään Japanin nykytaidetta esittävissä näyttelyssä JAPANI TÄNÄÄN Turun Wäinö Aaltonen-museossa. Teokseen käveli äänten, läpikuultavien kaihtimien, peilien ja vaihtuvien diakuvien maailmaan kuin sisään omaan itseensä, joka näkyi sivulla peilissä. Sanoinkin ääneen itsekseni: "Ihminen itsensä sisällä." Vasta astuttuani työstä ulos näin tämän Toyo Iton työn nimen, "Kolmas todellisuus", joka täsmäsi hyvin omaan kokemukseeni.

Lyhennelmä teokseen liittyvästä tekstistä:

"Tietokone välineenä saa aikaan sen, että kehomme alkaa jälleen tuntea itsensä osaksi ulkoista maailmaa. Alkujaan asuimme lähellä puhtauden lähteitä ja ilma virtasi kehomme läpi ja olimme osa luontoa kuin sivujoki. Kun ajattelemme tällä tavalla yhdistymme luontoon ja yhteiskuntaan kahden erilaisen kehon kautta; primitiivisen ruumiin, joka reagoi valoon, tuuleen ja veteen ja toisen, joka reagoi elektroniseen virtaan. Meillä on edessämme suuri tehtävä yhdistää ja järjestää nämä kehot itsessämme. Niinpä se on aiheena meitä ympäröivälle arkkitehtuurille.

Meidän tulee miettiä, miten saatamme arkkitehtuurin alueella soveltumaan sekä luonnollisen että elektronisen virran. "Kolmas" todellisuus tulee sinä päivänä, kun yllämme toteuttamaan "kolmannen" kehon ja "kolmannen" arkkitehtuurin, yhdistämään luonnollisen ja virtuaalikehon / tilan."

JAPANI TÄNÄÄN-näyttely on koottu kahden pääteeman alle. Ensimmäinen osa käsittelee *traditiota ja moderniteettia* eli kuinka tähän on tultu ja tässä ollaan. Juuri tähän informaatioyhteiskunnasta ja sen muunteluista kertovaan, nykyihmisen "osto- ja myyntimaailmaan" kuuluvaan näyttelyn osaan kuului mainitsemani Toyo Iton teos. Teoksen sisällä ollen havaitsee tuon maailman ulkopuolisuuden ja kokee subjektiivisen todellisuuden.

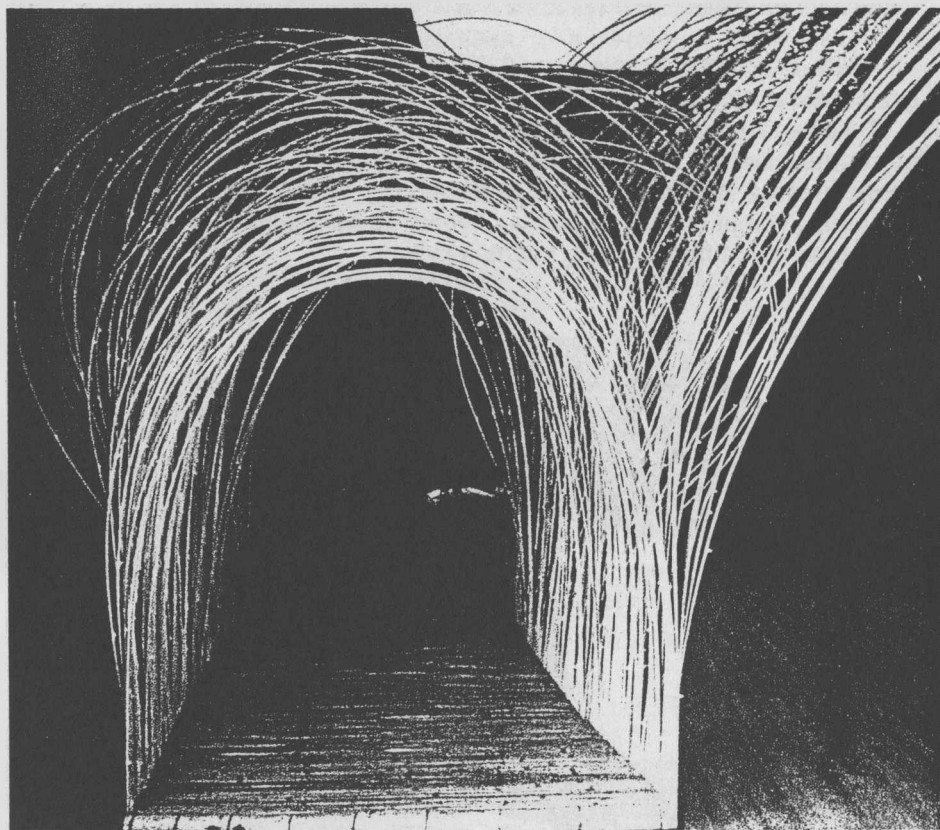
Näyttelyn toinen teema, *monimuotoisuus ja mukautuminen*, painottaa urbaania tilaa ja keinotekoisuutta, yrittää rajata japanilaista metropolia. Tähän monimuotoisuuteen kuuluvat comics-käsitteet, kitsch ja pop-idolit.

Töitä ja tekijöitä:

Toyo ITO mies s.1941. Opinnot: *University of Tokyo* (valmistui arkkitehdiksi 1965)

Itön tunnetuimpia töitä ovat mm. U-talo Tokion Nakano-korttelissa, Tuulitorni Yokohamassa, PMT-rakennus Naganossa, hänen oma asuntonsa Silver Hut Tokiossa ...

Itolla ei ole mitään tunnistettavaa tyyliä, vaan jokainen rakennus on suunniteltu ainutkertaisesti ottaen huomioon ihmiset ja heidän tavaransa sekamelskoineen. Hänen suunnittelunsa on hyvin mukaansatempaavaa.

Hiroshi Tegishara: Bambuinstallaatio. 1995

Hiroshi TESHIGAHARA mies s.1927 Tokio. Opinnot: Tokyo National University on Fine Arts and Music. Työskennellyt myös elokuvaohjaajana ja puutarhataiteen parissa. Asuu ja työskentelee Tokiossa

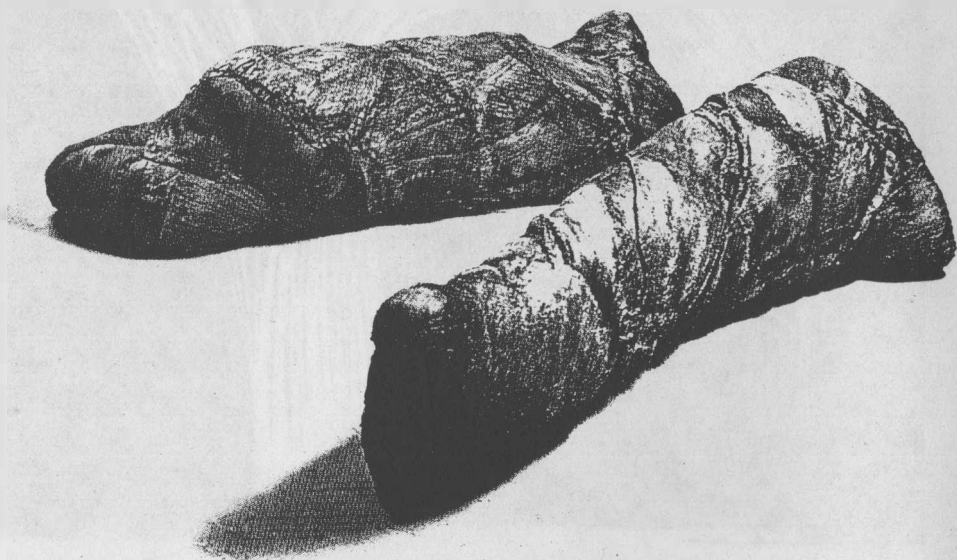
Teshigahara rakentaa halkaistuista ja katkaistuista bamburuuoista isoja kaarevia, ihmisen nielaisevia labyrinthtejä. Jokaista näyttelyä varten hän rakentaa juuri siihen tilaan soveltuvan muotokokonaisuuden.

Kazumi NAKAMURA mies s. 1956 Chiban prefektuuri. Opinnot: Tokyo National University of Fine Arts and Music. Asuu ja työskentelee Tokiossa.

Nakamura edustaa "New Painting"-nimistä uutta aaltoa, joka syntyi 1980 paikkeilla Japanissa vastauksena neoekspressionistiselle tendensille kansainvälisessä taiteessa palautumisena maalaustaiteeseen. Hänen siveltimenvetonsa ovat meheviä, jokaisella vedolla ja värillä on oma painonsa. Nakamura tutkii värien ja värikerrosten keskinäisiä suhteita. Tässä Tomossa ei ole yhtään hänen työtään koska ne tarvitsevat ehdottomasti värit.

Emiko TOKUSHIKE nainen s.1939. Opinnot: Musashino Art School. Asuu ja työskentelee Kanagawan prefektuurissa.

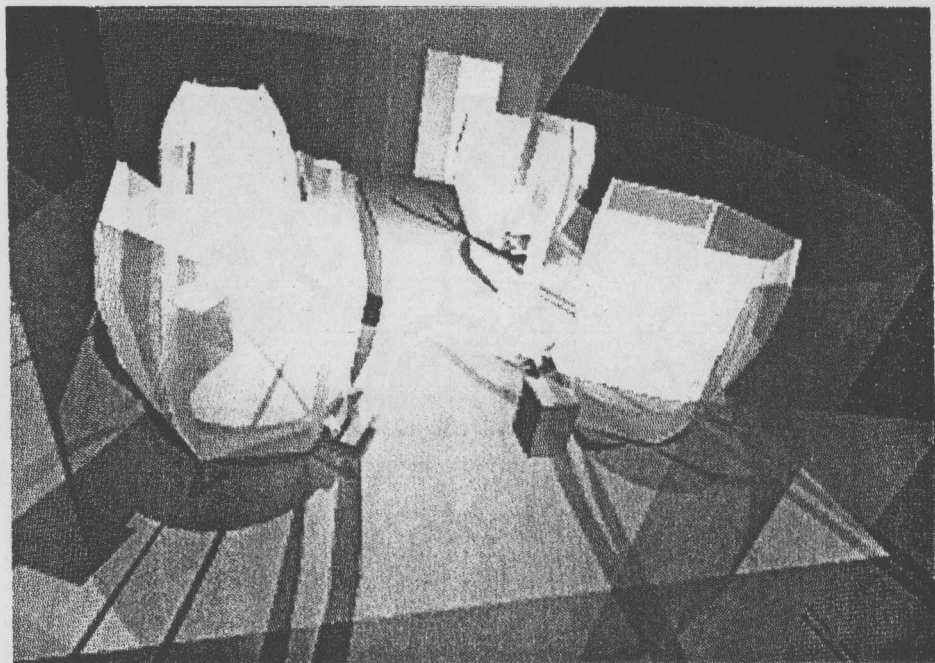
Tokushige tekee abstrakteja veistoksia kasviskuiduista, köydestä, langoista, tekstiileistä. Hän olikin alunperin kutoja ja opiskeli tätä alaa mm. Kööpenhaminassa. Nättelyssä oli esillä suuria, mystisiä, käärittyjä paketteja, joista ei jotenkin voinut olla aivan varma olivatko ne vain paketteja; aivan hyvin joku niistä olisi voinut huokaista tai kääntää kylkeä.

Emiko Togushike: Nimetön. 1993

Itsuko Hasegawa nainen s.1941. Opinnot: Kanto Gakuin University, Tokyo Institute of Technology.

Hasegawalla on Tokiossa hänen nimeään kantava arkkitehtitoimisto, jossa on 38 työntekijää. Hasegawa on vastaanottanut useita japanilaisia taide- ja arkkitehtuuripalkintoja. Hänen arkkitehtuurinsa on usein miellelyhtymiä luontoon, vuorenhuippuihin, taivaaseen.

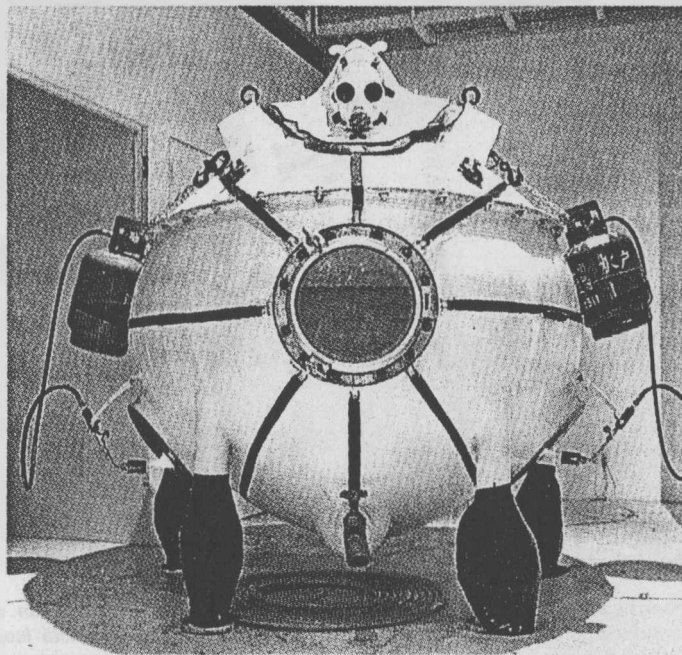
Itsuko Hasegawan osasto, jossa voi kävellä sisään "teltoihin" tutustumaan näytöpäätteillä Japanin arkkitehtuuriin ja maisemiin. Arkkitehti kehoittaa kiinnittämään huomiota luonnon suureen vaikutukseen suunnittelussa. Vedet virtaavat, tuulet puhaltavat ja maa tärisee vuoren kohotellessa huippujaan kohti taivaita.

Kazuo KATASE mies s.1947. Itseoppinut. Muutti Saksaan ja on asunut ja työskennellyt vuodesta 1976 Kesselissä.

Monet Katasen töistä käsittelevät identiteetin luomista ja kansallisuutta o-mien kokemusten pohjalta. Hänen työnsä *Valon Takana* esittää kenkäriviä tempelin edessä. Yhteiskunnallinen kannanotto: kengät ovat tiukasti vierekkäin neliössä, tyhjinä, kiillotettuina ja nauhat yhteen solmittuina. Kengät ovat käytettyjä ja tyhjyydellään tuovat paikalle henkilöt, jotka ovat läsnä poissaolonsa voimalla.

Kenji YANOBE mies s.1965. Opinnot: *Kyoto City University of Arts* ja *Royal College of Art, Lontoo*. Asuu ja työskentelee Berliinissä.

Näyttelyn ehdottomasti riemastuttavin teos oli Yanoben *Kuplakuninkaan sielu*, tämä sielu toimi myös näyttelyn tiedotuksen sieluna ja on monelle ennestään tuttu jotenka tähän on otettu sympaattinen *Täyttökone*. Yanobe on selvästi sitä ikäpolvea, jonka maailmankuvan perustana ovat sarjakuvat, TV ja tietokonepelit, jotka muyodostavat alakulttuurin niin Japanissa kuin muuallakin.

Kenji Yanobe: *Täyttökone*. 1990

Yukinori YANAGI mies s.1959. Opinnot: *Musashino Art University* ja *Yale University*. Asuu ja työskentelee New Yorkissa.

Yanagi käsittelee poliittisesti arkoja aiheita; japanin 30- ja 40-lukua, Japanin valuuttaa, 1980-"talouskuplaa" jne. Hän tutkii vallan ja identiteetin välisiä suhteita. Yanagin työssä *Hinomaru Container* kävellään tummaan, metalliseen koppiin ja siellä punaisten lamppurivien välitse kurkistamaan punaisella pohjalla kirkkaana lamppuja loistavaan, ikuisesti toistuvaan jeniin.

Yasumasa Morimura: Rembrandt. Omakuva. 1994

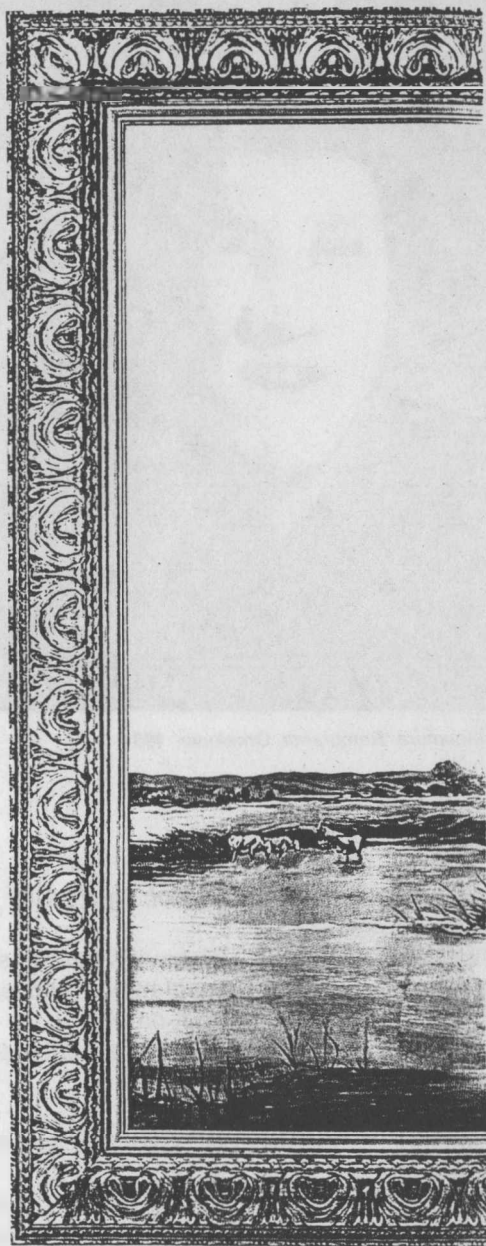
Yasumasa MORIMURA mies s.1951. Opinnot: Kyoto City University of Arts. Asuu ja työskentelee Osakassa.

Morimuran erikoisalaa on tunkeutua, valokuvien kautta, sisään länsimaisiin mestariteoksiin ja antaa niille uusi ilme sovittamalla itsensä mukaan näytelmään. Oma suosikkini on taitelijan Rembrandt-omakuva.

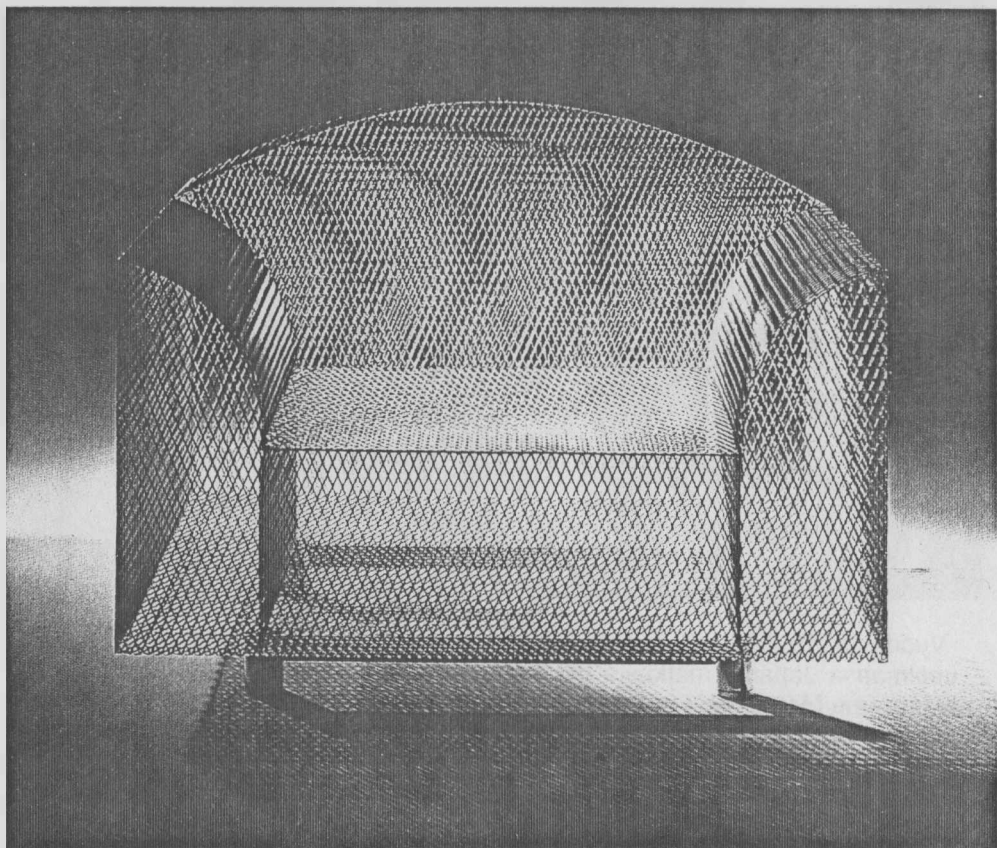
Mukavahan Morimuran töitä on oivallella, mitään hurjia taidekokemuksia ne eivät kylläkään ole - mutta nokkelia.

Miran FUKUDA nainen s.1963 Opinnot Tama Art University of Fine Arts and Music, Tokio. Asuu ja työskentelee Tokiossa.

Myös Fukuda tunkeutuu länsimaisiin mestariteoksiin ja tekee niihin "omiaan" tai - leikkaa halki! Hyvin etevä maalari hän ehdottomasti on. Näin hän luonnehtii työtään: "Yritän työssäni perusteellisesti tutkia sitä, mitä kutsumme "maalaustaiteeksi", tekemällä tälle ajalle näkyväksi maalaustaiteen perustemoja."

Miran Fukuda: Maisema 1991

Shiro Kuramata: Kuinka korkealla on kuu. 1986

Tässä on käsitelty vain joitain taiteilijoita, joku toinen olisi varmaan valinnut toisin. Näyttelyssä oli monia neonvalojen, lamppujen ja esineitten toistoon perustuvia, aivan kivoja töitä, mutta huomasin juuri tämän näyttelyn yhteydessä aikalailla kyllästyneeni oivaltamaan sähkölamppuja. Luulen itse asiassa sen teeman olevan jo elämänsä elänyt uutuutena.

LEENA JOKI VEI LEMMINKÄISEN KAUKOMATKALLE JAPANIIN

Vuodesta -79 JKY:n jäsenenä ollut Leena Joki toteutti keväällä pitkäaikaisen unelmansa Japanin matkasta sekä toiveensa tehdä japanilaisille tutuksi kulttuuriamme. Matkan teki mahdolliseksi Sasakawa-Foundationilta saatu apuraha.

Leena Joki on hoitanut opettajan uransa aikana monia projekteja kulttuurimme alalta ja vuonna -84 esitettiin Yleisradiolta toive ohjelmasta Kalevalan 150-vuotisjuhlan kunniaksi. Tarkoituksena oli kertoa kansalliseepoksestamme sanoin ja sävelin; suorasanaista kertomaa ja kansansävelmiä, runomittaista tekstiä, Sibeliuksen musiikkia ja maalauksia diasarjana.

Syksyllä -84 työ alkoi Leena Joen johdolla upeampana kuin alkuun oli tarkoitettukaan. Ohjelma tehtiin sekä koulua että Yleisradiota varten. Kouluesityksessä pyöri taustalla radionauha ja sen mukaan esiintyivät koulun näyttelijät (mm. Nina Nurminen) ja tanssijat. Koulun kuoroilla oli myös suuri osansa esityksessä. Radionauhalla näyttelijöinä olivat Seppo Kolehmainen (kertoja ja Lemminkäinen), Eeva-Kaarina Volanen (Lemminkäisen äiti) ja Laila Rinne (Pohjolan emäntä). Musiikkina oli tietysti Sibeliusta. Dioja varten kuvattiin mm. aiheeseen liittyviä maalauksia Ateneumissa ja Juseliuksen toimitiloissa.

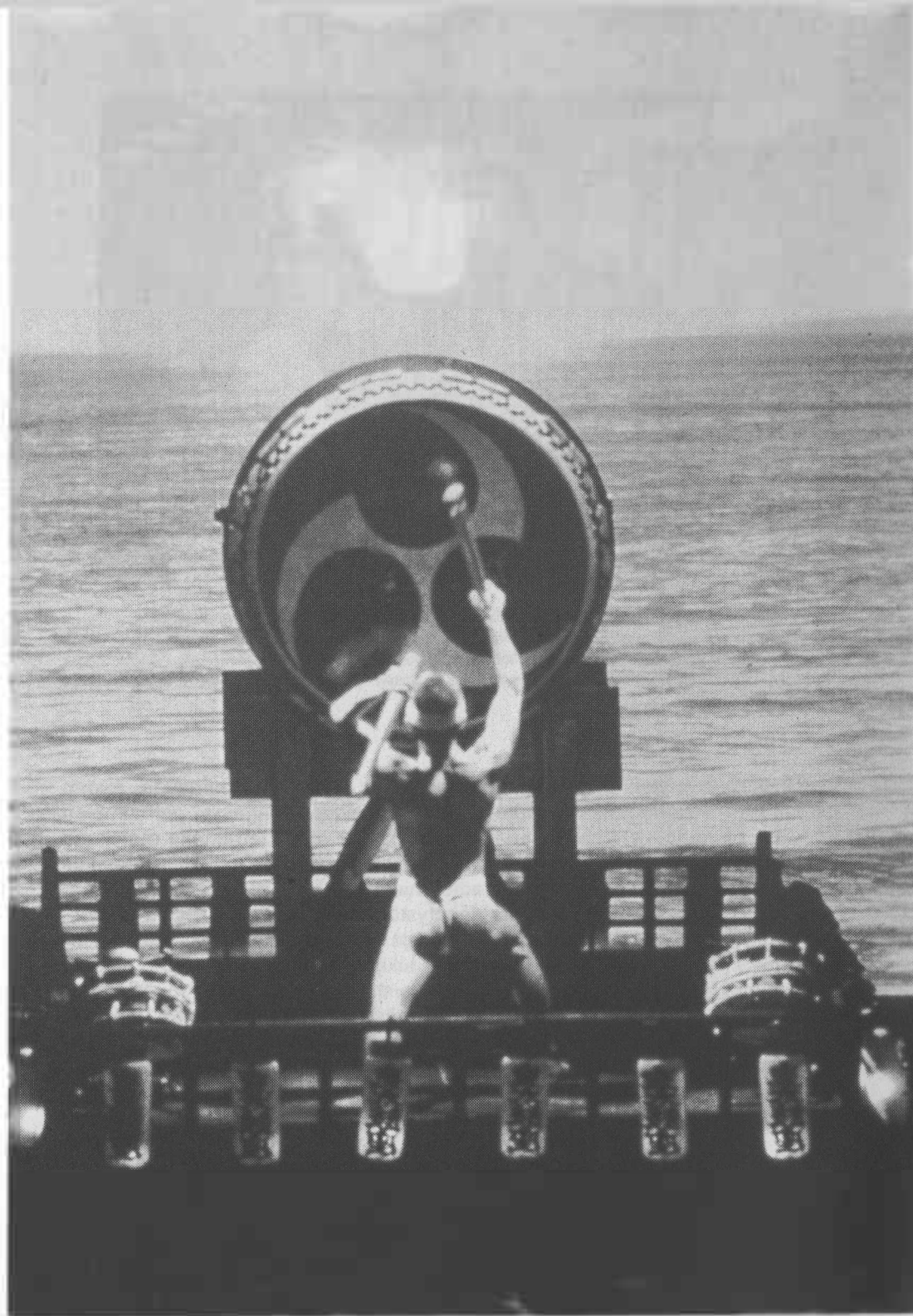
Teos valittiin -85 parhaaksi kouluradio-ohjelmaksi ja syksyllä -85 Yleisradio valitsi sen ja kolme muuta työtä edustamaan Suomea Kansainväliseen Japan Prize-kilpailuun. Osaanottajia oli kymmenistä maista. Kilpailussa oli eri sarjoja

Ohi on! Tokain yliopiston tarjoamalla lounaalla 4.6. 1996 vasemmalta pöydän ympäri oikealle prof. Takashi Ogishima, prof. Yasufumi Yamashita, mus. leht. Leena Joki, suomenkielen lehtori Raija Hashimoto ja Mihar Inagaki. Suomen suurlähetystön lehdistösihteerin Kauko Laitinen ja ministerinönnös Mana Serenius. Kuva: Riitta Oikawa

ja jokaisessa jaettiin ensimmäinen palkinto ja yhdeksän seuraavaa, joiden järjestystä ei tarkemmin määritelty. Kouluohjelmien sarjassa parhaimpien joukossa oli myös Lemminkäinen-Kaukomieli, joka lähti kiertämään maailmaa englanniksi ja ranskaksi käännettynä. Tätä ohjelmaa myi valtion AV-keskus enemmän kuin mitään muuta kouluradio-ohjelmaa.

Nyt teos esiteltiin Suomen suurlähetystössä Tokiossa ja Tokain yliopistossa. Molemmissa oli salintäysi kuulijoita ja vastaanotto oli myönteinen varsinkin yliopistossa, jonka 50 suomenkielen lukijaa olivat käyneet sen jo ennalta läpi pääpiirteissään professori Takahashi Ogishiman kanssa. Hän myös käänsi Leena Joen esitelmän japaniksi. Lähetystössä asian hoiti Riitta Oikawa. Kaikenkaikkiaan kiva kulttuuriteko Leenalta.

ZA ONDEKOZA

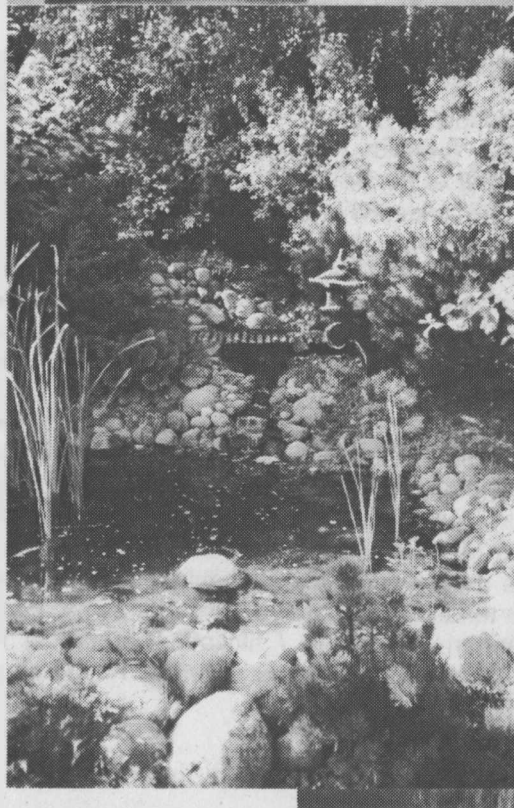
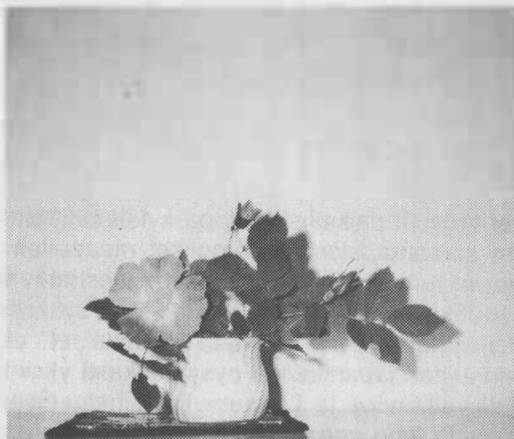
Tieto Japanin rumpuperinteestä paikallisine, jopa kyläkunnittain esiintyneine ryhmineen tuo mieleen samantapaiset kertomukset maapallon vastakkaiselta puolelta, Afrikasta, jossa rummut ovat olleet myös viestintäväline. Mutta myös perusero on selvä. Afrikkalainen syke on kauttaaltaan synkopoitua, min-kä parhaiten tunnettua heijastumaa ovat keinuvat "latinalaiset" eli afroamerikkalaiset tanssirytmit. Sen sijaan japanilainen pysyy tiukasti yksinkertaisessa perusiskussa. Sen kuviointi vaihtuvine ja kertaautuvine aiheineen tuo tarvittavan elävyyden, mutta varsinkin teho perustuu suggestiivisen perusrytmin voimaan, jota esityksen ulkonainen dramatiikkakin korostaa. Suurten ja pienten rumpujen vuorottelu sooloiheen rakentaa loogisia kokonaisuuksia, joita elävöittävät monet yksityiskohdat, esimerkiksi kahden kvartti-intervalliin viritetyn pikkurummun vuoropuhelu samoin kuvioin.

Kun tiedämme yhtyeen fyysisen harjoitusohjelman, myöskään soitinten tarkka ja taiturillinen käsittely ei herätä ihmetystä. Se ulottuu myös huumorin puolelle, kuten kaikenlaisten arkipäivän työvälineiden käyttö lyömäsoittimina osoitti, samoin shamisenin soittajain esitykset milloin omilla, milloin yhteisellä soittimella, sammaa otelautaa eri puolilta käyttäen. Vaikuttava oli myös shakuhachin osuus ja erityisesti pienen poikkihuilun kyky erottua korkealla "paholaisäänellään" kaiken rumpujylyn yllä. Tuli heti mieleen vastaava länsimainen esimerkki, suuri sotilassoittokunta, jonka ylimpänä pikkolohuilu piirtelee omia kuvioitaan.

Japanilaisella paholaishuilulla on kyllä muitakin sukulaisia. Wienin Taidehistoriallisessa museossa on lohikäärmettä muistuttavia pillejä, joita lienee käytetty allegoristen ja mytologisten kohtausten tehosteina teatteriesityksissä. Eräässä firenzeläisessä kuvauksessa vuodelta 1565 käytetään nimitystä *neljä kauheaa käärmettä*, jotka torjuvat epäsuotuisia mielialoja (mustasukkaisuus, kateus, suru, ja uhma) ja muuntuvat äkkiä soittimiksi. Japanissakin kaikkialla nähtävien eläinhahmojen tehtävä temppelinvartijoina on sama: pahojen henkien torjunta. Musiikki, teatteri ja uskonto / filosofia kietoutuvat ikivanhassa yleismaailmallisessa perinteessä monella tavoin yhteen. Kaikki ne ovat mukana myös Ondekoza - yhtyeen taiteessa.

Kesämuistoja kaapin päältä, japanilaisesta puutarhasta

Kesän muistoja
ikebanassa;
kissankello,
vaaleanpunainen
ruusu
ja nuppu

Yllä:

Aino Acktén huvilalla
perinnejuhlivat etualalla
vasemmalta

Hiromi Umehara-Sorsa,
Liisa Kempfi, Esa Toini
ja Toshiko Huttunen

Vasemmalla:

Soti Suomisen ja Raino Hurmeen
oman pihan japanilainen puutarha
Sääli, ettei ole värejä. Yritä
eroittaa pikku sillan alitse
lirisevä puro ja sillan oikeassa
päädyssä kivilyhty.
Eipä moista aarretta monella
omassa kotipihassaan ole.

a, Tomohimasta ja Aino Acktén huvilalta .

Yllä:
Yuki Kikugawa-Rajamäki soittaa
kannella Aino Acktén huvilalla
Aurinko silautui ikkunoitten
takaa lehvistöjen läpi ja vanha
sali kuunteli tyytyväisenä.
Olihan siellä jo Ainin aikaan
muusiikki piirtänyt kuvioitaan .

Vasemmalla:
Yrjö Klinge, Tuva Helling ja
Junichiro Okura tutkivat
kiinalaista puupiirrosta
Tomohimassa. Piirroksen oli
tuonut tutkittavaksi
Bengt Sjöström sukulaisensa
valtiosihteeri Karl Furuholm
jäämistöstä.

Vasemmalla:
Hiromi Umehara säästää ja
poikansa soittaa.
Oli ilo kuulla ja katsella

Ensikertalainen Japanissa

初めて日本で

Sanotaan, että käynti Japanissa muuttaa ihmisen. Tällä haluttaneen korostaa sitä, kuinka jyrkästi Japanin kulttuuri poikkeaa länsimaisesta. Tietysti kaikkien itämaiden kulttuuri eroaa paljonkin länsimaisesta, mutta jostain syystä Japani on saanut tässä suhteessa erikoisaseman. Ainakin omalta kohdaltani seuraavassa kuvaamani matka oli ulkomaanmatkoistani antoisimpia.

Kiinnostuin syvällisemmin Japanista muutama vuosi sitten seurattessani televisiosta sen kieleen ja kulttuuriin tutustuttavaa ohjelmasarjaa Doozo. Kaikilla kansoilla on kielteisiäkin piirteitä, mutta japanilaisissa myönteiset puolet tuntuvat synkkaavan suomalaisen luonteen kanssa. Tosin eniten minua ehkä viehätti kiinalais-japanilainen kirjoitusjärjestelmä. Se on saattanut alitajuisesti kiehtoa minua vuosikausia, ja ohjelmasarjan seuraaminen laukaisi halun päästä siitä lähemmin perille. Jos sarja olisi käsitellyt kiinan kieltä, olisin aivan yhtä hyvin voinut retkahtaa siihen. Japanin kieli muistuttaa enemmän suomea kuin kiina, joten se on sopiva tie tutustua kiinalaisperäiseen kirjoitukseen. Ja kieli on tie kulttuuriin. Sittemmin liityin Japanilaisen kulttuurin ystäviin ja otin kielituntejakin.

Tilaisuus Japanin matkaan avautui, kun osallistuin 10. kansainväliseen ilmasähkökokoukseen Osakassa (kokouksia järjestetään joka 4. vuosi eri mais-
sa). Tässä jutussa jätän ilmasähkön syrjään ja kerron vaikutelmistani.

Lähdin matkaan 7.6. illalla ja palasin 15. päivänä. Finnairin suora lento Kansain lentokentälle on erinomainen, vaikka 10 tunnin istuminen puuduttaa hieman paikkoja. Kuuden tunnin aikaeroon sopeutuu melko helposti. Kansain lentokenttä on uusi ja hieno, tekosaarelle rakennettu. Kaikki sujui hyvin, ja kyselemällä (englanniksi) löytyi bussi, jolla pääsi 50 km pohjoisempaan sijaitsevaan Osakaan. Totesin pian, että kaikki palvelu oli tehokasta ja kohteliasta ainaisine kumarruksineen, ja niinpä olo oudossa maassa oli paljon rennompaa kuin eräässä lähinaapurimaassamme parilla aikaisemmalla matkalla.

Kun sanotaan, että Osaka on "kaupunki", syntyvä mielikuva on ehkä harhaanjohtava. Bussi kulki koko matkan maanpinnan yläpuolelle rakennettua moottoritietä pitkin, ja laaja näköala täytti silmänkantamattomiin ulottuvasta suur- ja pienteollisuudesta, asutuksesta ja tässä tapauksessa myös satamasta. Joutomaata ei näkynyt missään. Minkäänlaista yleiskaavaa tai arkkitehtonista yhtenäisyyttä ei voinut havaita, vaan hieman kaaottinen täyteen ahdetun

- Nobu ja Chiyoko Kitagawa tarjosivat ensimmäisen japanilaisen ateriani hotellin ravintolassa.

vaikutelma oli vallitseva. Tämä kuva jatkui aivan Osakan keskustaan asti. Kaupunki muuttuu maaseudeksi vasta kun suunnataan vuoristoon, vaikkapa historialliseen pääkaupunkiin Naraan, josta kerron tuonnempana. Vieläpä Kioto, toinen vanha pääkaupunki, on oikeastaan samaa taajamaa Osakan kanssa, mutta ei niin suurkaupunkimaista. Pientalojen väliset tilat on usein täytetty ruutumaisilla riisipeltoaltailla.

Osakan keskustan suuret hotellit ovat tasoltaan ja varustukseltaan aivan länsimaisia. Kokous pidettiin loisteliaassa Royal-hotellissa. Kuuluisa japanilainen puutarha, joka perinteisesti liittyy pyhäkköihin ja esiintyy ahtaissa pientaloissa usein vain miniatyyrimuodossa, on saanut uuden vaalijan hotelleista (ja todennäköisesti suuryritysten pääkonttoreista jne.). Royal-hotellin puutarha alkoi avaran lämpiön lattian halki virtaavana purona, joka johti valtavan ikkunaseinän alitse ulkopuolelle rakennettuun rehevään, vuorensinätaustaiseen paratiisiin. Itse kaupungilla puutarhoja tai puistoja on vähän, mutta ne ovat hyvin hoidettuja.

Suuressa mittakaavassa ei Osakassa liike- ja teollisuuskeskuksena ole juuri mitään mielenkiintoista, vaan ihmistä lähellä olevat asiat ovat katutasossa ja ennen kaikkea sen alla, metroasemilla (minulla ei ollut tilaisuutta käydä Osakan museoissa tai linnassa; en myöskään tutustunut yöelämään). Nyky-Japanin katukuvaan kuuluvat metrolla kulkevat valkokaulusmiehet ja vas-

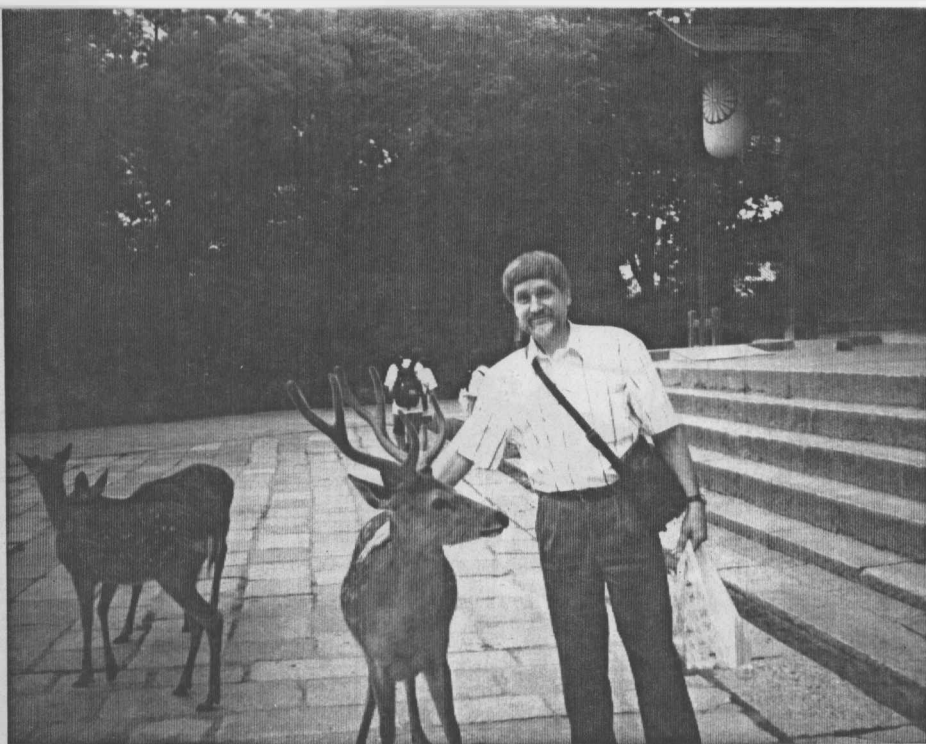
taavat kävelypukuiset naiset. Yhtenäinen ja siisti länsimainen pukeutuminen on silmiinpistävää; farkkuja ei juuri näe. Oma lukunsa ovat koululaisten yhtenäisasut. Niin, ja kaikissa takseissa oli valkoiset pitsikoristeiset penkinpäälliset. Pienestä pitäen iskostettu tapojen ja järjestyksen noudattaminen ja korkea koulutustaso ovat varmaankin syynä siihen, että hillitön asukastiheys ei ole johtanut kaaokseen, vaan kaikki toimii ja sujuu. Silmiin ei myöskään osunut renttuja, töherryksiä tai jätteitä. Järjestyksenpitoonja vartiointiin ilmeisesti panostetaan paljon, mutta se toimii taustalla. Tiheään asutun maan valtava jäteongelma ei ainakaan näy epäsiisteytenä.

Osakan keskustassa perinne-Japani tulee ilmi oikeastaan vain ravintoloissa. Matkamuistojen löytäminen metrotunnelien ostoskeskuksista osoittautui jokseenkin mahdottomaksi: siellä tarjotaan japanilaiselle kuluttajalle eurooppalaista muotia ym: Lontoo, Pariisi, Rooma...

Liikkuminen ei ole kovin yksinkertaista, vaikka tärkeimpiä paikannimiä ilmaistaan myös meikäläisin kirjaimin ja joitakin ohjeita on myös englanniksi. Kävelyä ajatellen katujen nimikilvet tuntuivat kovin harvinaisilta, ja metro- ja rautatieverkon sujuva käyttö vaatii aika tavalla harjoittelua. Onneksi hotellini oli selkeän ja kohtuullisen lyhyen kävelyreitillä päässä Royal-hotellista. Kokousta edeltävänä sunnuntaina minulla oli onni saada japanilainen tuttava oppaaksi Kioton matkalle, ja viimeisenä kokouspäivänä, perjantaina, järjestettiin matkatoimiston voimin käynti Naraan. Näitä retkiä haittasi hieman sade, sillä saapuessani Osakaan siellä alkoi juuri tsuyu, kuukauden parin mittainen sadekausi. Vaikuttaa tutulta: tätä kirjoittaessani heinäkuussa meilläkin on pilvistä ja satelee vähän väliä... mutta Osakassa lämpötila oli tasainen 30 eikä 15 astetta. Pilvisyys sentään helpotti oloa (hotelleissa oli tietysti ilmastointi).

Kioto ja Nara ovat huomattavasti pientalovaikaisempia kuin Osaka ja voin kuvitella, että sellaisissa paikoissa ollaan hieman lähempänä perinteistä japanilaisuutta. Ulkonaisesti se ainakin näkyi pientaloissa, joiden katot jäljittelivät pyhäkköjen kaarevaräystäistä, muhkean koristeellista tiilitystä, ja joista monissa oli pieni, huolellisesti hoidettu puutarha. Tähän ruohonjuuritasoon ei valitettavasti ollut tilaisuutta tutustua lähemmin.

Varsinaisena nähtävyytenä näissä muinaisissa pääkaupungeissa ovat feodaalijalan herrojen, shoogunien, linnojen ohella vanhat buddhalais- ja shintopyhäköt. Epäuskonnollinenkin katsoja voi nauttia näiden (kuten länsimaistenkin kirkkojen) arkkitehtuurista ja rauhoittavasta tunnelmasta. Ne ja niiden loistavat puutarhat kivilyhtyneen ovat häikäiseviä myös taiteellisina mestariteoksina. Sivunmennen sanoen mainitut kaksi uskontoa elävät sovuksa, sillä monet tunnustavat niitä molempia. Japanilainen käytännöllisyys on tärkeämpää kuin kiihkoilu, ja voi sanoa että shintolaisuus keskittyy men-

- Naran puistossa kesyt kauriit kerjäsivät keksejä.

neeseen (esi-isien kunnioittamiseen) ja buddhalaisuus tulevaan (jälleen-syntymiseen, jos nyt kukaan sellaiseen tosissaan uskoo). Nykypäivä paneutuu työhön ja rahaan, ja tarve hiljentyä jonkin perinteisen äärellä on varmaan suuri. -- Sopivia matkamuiستojakin alkoi löytyä: paperilyhtyjä, kabuki-kuvitettuja seinävaatteita, Buddha-suitsuketta (hyttyskarkotteena paremman hajusta kuin ohvi) ja pieniä lakattuja puisia sake-mukeja...En ole koskaan ollut mikään kulinaristi, vaan aikoinaan olen melko hitaasti löytänyt esim. ranskalaisen keittiön. Ennen matkaani en ollut käynyt japanilaisissa ravintoloissa, joten ennakkoluuloni raakaa kalaa ja kaiken maailman nilviäisiä kohtaan olivat vahvat. Söin matkalla 3-4 täydellistä japanilaista ateriaa ja yllätyksekseni lähes kaikki mitä pistin suuhuni oli hyvää: sushi, sashimi, tempura, toofu, soba, miso-keitto... Lisäksi kattaus ja astiat olivat ilo silmälle, vain polvet tahtoivat jäykistyä tatamilla istuessa. Perusjuoma oli o-cha eli vihreä tee, mutta paikallinen olut oli myös erinomaista. Puikkoja oppi käyttämään ihmeen nopeasti. Ja mikä parasta, runsaankaan aterian jälkeen olo ei tuntunut raskaalta.

Palaan vielä kieleen. Sitä oppii parhaiten puhuttuna, mutta heidän nopeasta puheestaan (esim. televisiosta) pystyin kaappaamaan vain joitakin sanoja -- niinhän se on ranskan kanssa. Olikuitenkin ilo englanninkielisessä keskustelussa voida joskus laukaista jokin kohteliaisuus japaniksi. Olen

- Japanilaisella aterialla Kiotossa. Keskipöydän valkoisissa astioissa kelluu kuumennetussa vedessä juustomaista toofu-hytyä.

muidenkin kielen yhteydessä kokenut, että edes alkeiden tuntemisesta voi olla paljon iloa ja joskus jopa hyötyä. Mutta jos alkeisopinnoissa oppiikin hiukan puhumaan tai kuuntelemaan japania, tekstin lukeminen onkin sitten eri luokan juttu. Tuo kiinanmerkki näyttää tutulta, mutta miten se lausuttiin ja mitä se tarkoittikaan? Tavallisesta sanakirjasta ei ole hyötyä, koska ääntäminen pitäisi tietää. Tarvittaisiin tiiliskiven kokoinen merkkisanakirja, josta merkki etsitään tietyin luokittelun perusteella, mutta sellaista ei hevin viiksi ottaa matkalle. Hidasta on joka tapauksessa, ennen kuin merkkejä oppii muistamaan tarpeeksi. Taskukokoisella kanji-sanakirjalla olisi käyttöä.

Matkailu avartaa. Jokaisesta kulttuurista löytyy jotakin oppimisen arvoista, jota voi kyllä ammentaa vaikka kirjoista, mutta saamiaan käsityksiä on hyvä vielä "normittaa" paikan päällä. Tässä tapauksessa kokemukset olivat enimmäkseen myönteisiä, ja syntyi halu nähdä syvemmälle, arkisen työmuurahaisen taakse. Toisaalta Suomessa elämisen väljyyttä osaa taas arvostaa entistä enemmän. Mutta kesämökin perisuomalaiseen rauhaan ja savusaunan hämäryyteen on ehkä tullut uusia hiljaisuuden sävyjä.

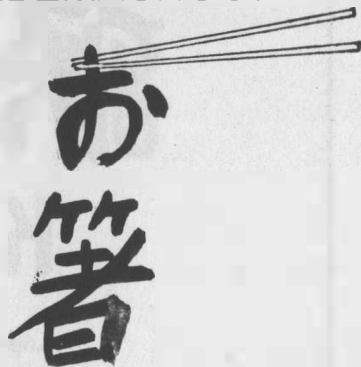
Tapio Tuomi

OKONOMIYAKI 4:lle

"Japanilainen Pizza"

TABEMASHOO!

240 g vehnäjauhoja
1 tl leivinjauhetta
suolaa
240 ml vettä tai dashi-lientä
2-4 suurta kaalinlehteä
1 kananmuna
120 g sianlihaa
pala porkkanaa
öljyä

Päälle:

Okonomiyaki-kastiketta tai esim.
Worcestershire-kastiketta ja ketsuppia sekoitettuna
majoneesia (mieluiten japanilaista; Tokyokan myy)
kuivattuja bonito-hiutaleita
Ao-nori -merilevähiutaleita

Suosittu ruoka varsinkin Kansain alueella. Hiroshimassa löytyy myös Okonomiyaki-mura niminen korttelialue, joka on täynnä Okonomiyaki-ravintoloita ja baareja. Monessa kerroksessa, vierä vieressä paistetaan vain tätä "pizzaa" asiakkaiden silmien edessä. Joissakin paikoissa asiakkaalle tuodaan ainekset pöytään, hän sekoittaa ne itse ja paistaa mieleisekseen pöytään upotetulla paistolevyllä. Pyynnöstä asiakkaalle paistetaan okonomiyaki vaikkapa sydämen muotoon. Mutta asiaan, valmistus onnistuu myöskin kotona meillä Suomessa!

Sekoita leivinjauhe, suola ja jauho isohkossa astiassa. Lisää dashi-liemi tai vesi hiljakseen. Sekoita kunnes taikina on tasaista, mutta varo sekoittamasta liikaa. Anna taikinan levätä puolisen tuntia, ei enempää muuten taikinasta voi tulla liian paksua. Poista kaalista paksuimmat kohdat ja leikkaa jäljelle jäänyt pehmeä osa ohuiksi suikaleiksi. Lisää muna, paistettu liha, porkkana ja mausteet taikinaan. Sekoita kevyesti. Kuumenna iso paistipannu. Lisää hieman öljyä ja levitä taikina tasaisesti vaikkapa kauden avulla. Muotoile haluttuun muotoon. Käännä ja paista toinenkin puoli. Tässä vaiheessa voit levittää pullasudin avulla okonomiyaki-kastiketta tai Worcestershire-ketsuppi-kastiketta. Nosta kypsä pizza lautaselle jossa voit vielä valella lisää kastiketta jos haluat sekä maustaa mielesi mukaan majoneesilla, bonito-hiutaleilla tai ao-norilla. Jaa lettu ruokailijoiden kesken ja aloittakaan seuraavan paistaminen.

Okonomiyakissa perustana on taikina, muna ja kaali. Muita aineksia voit vaihdella mielesi mukaan, esim. katkarapuja, sieniä tai vain kasviksia.

歌 舞 伎

KABUKI

Lapinlahdenkatu 12 puh 09- 694 9446

ma-pe klo 11.30-14.00

ja klo 17.00-23.00

(Sisään pääsee vain klo 22.30 asti.)

Lauantaina suljettu.

su klo 14.00-23.00

KAIRINMARU

海 鱗 丸

RESTAURANT & SUSHI BAR

KORKEAVUORENKATU 4 PUH 639 180

TI-LA 15.00-23.00

SU 15.00-22.00

VIIMEINEN TILAUS TUNTIA ENNEN SULKEMISAIKAA.

KÄYNTIKORTIT

(toinen puoli suomea,
toinen japania)

KÄÄNNÖKSET,

PUHTAAKSI-

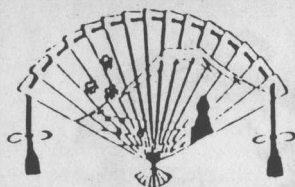
KIRJOITUKSET,

KALLIGRAFIAT

yhdistyksen kautta

puh / FAX 09-698 6496

古 Koto 都

Japanilainen
RAVINTOLA
日本レストラン

Kalevankatu 21

00100 Helsinki

Puh Tel 09-646 080

Avoinna ma-la 17-23

*Paljon uusia herkkuja ja muuta mukavaa Japanista!
Tervetuloa! Irasshaimase!*

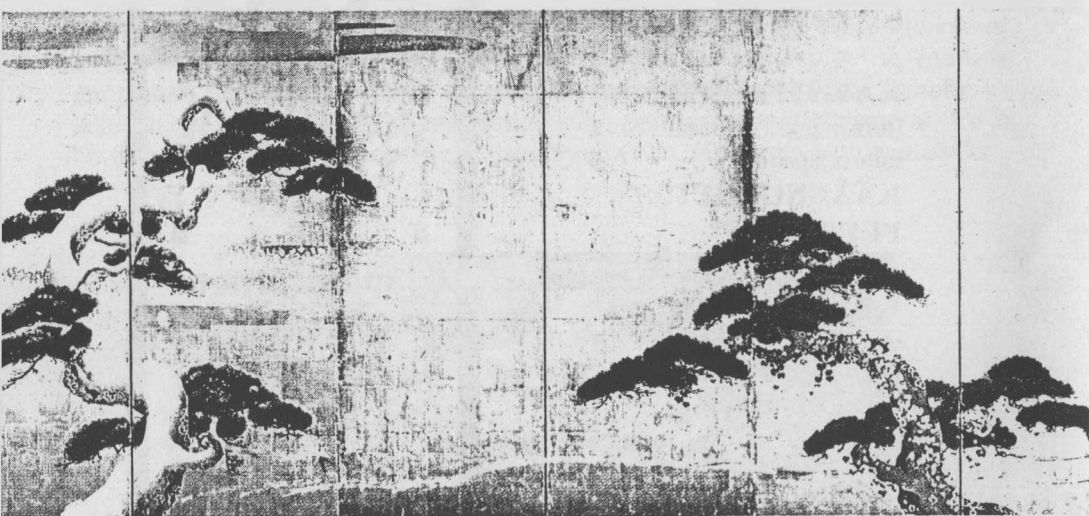
Japanese
Food & Gift
Shop

 東京館
Tokyokan

Ma-Pe 10 - 18 La 10 - 15

Eerikinkatu 1, 00100 Helsinki

Puh. (09) 694 95 47 Fax. (09) 243 062

KANO-KOULUN KAIHTIMET IV

Kano Tan'yu / Neljän vuodenajan männyt.

Kaksi kuusiosaista kaihdinta, yhden koko 156,5 x 367; tussia, värejä ja lehtikultaa kankaalla / 1600-luku / Daitokuji

Kaihtimeen on sijoitettu neljä erillään kohoavaa mäntyä, jotka edustavat eri vuodenaikoja. Maalaus edustaa myös ihmiselämän eri vaiheita: keväinen nuoruutta, kesäinen ja syksyinen elämän kypsää vaihetta ja talvinen vanhuutta. Kuvallisena aiheena "Neljän vuodenajan männyt" esiintyivät ensimmäisen kerran 1400-luvulla Yamato-e-maalauksissa. Tässä esitetty kaihdin on pari sataa vuotta myöhemmältä Kano-koulun kaudelta.

Tässä osassa kaihdinta männyn latvus vasemmalla edustaa kesää ja oikeanpuoleinen syksyä. Syksyn mäntyyn on kietoutunut alkavan talven enteenä lehdistään punertunut murratti ja kesämännyn rungon valaisee auringon loiste. Somitelmaa elävöittää joki, joka kiemurellen yhdistää virrallaan kesän ja syksyn.

Tämän kaihtimen tekijä Kano Tanyū (1602 - 74) oli jo hyvin nuorena nimitetty virallisesti Tokugawan taiteilijaksi. Hän oli mestarillinen taiteilija ja erinomainen johtajapersoona ja perusti Edon Kano-koulun ateljeen, joka oli toimiva aktiivisesti kaksi ja puoli sataa vuotta. Tärkeänä pidetään, että Tan yu toi kiinalaistyylliseen Kano-kouluun Yamato-e-koulun hyvin voimakkaana. Näin koulu vastasi vihdoinkin varsinaisesti japanilaista taidemieltä; tämän sanotaankin olleen omana aikanaan vallankumouksellista Kano-koulun tuotannossa.

四季松図 六曲屏風一双 (156.5×367.0cm)

狩野探幽筆 紙本金地著色 17世紀

大徳寺

四様の松樹にそれぞれ春、夏、秋、冬を託し、さらに春の松は青年、夏と秋の松は壮年、冬の松に老年を象徴させている。四季松はすでに15世紀のやまと絵の主題として成立していたが、本図は新しい時代感質でこの古典的な主題をとらえなおしている。

図は、秋の松で、夏の松が下半身をあらわすのに対し、その上半身に当たるかたちで並列させ、両者を流水が結ぶかたちをとる。つまり夏の松と秋の松とは、一株の壮年の松を上下に分けてみせているのである。全身に鮮かな蔦の紅葉をまとわせ、深まる秋の装いを告げている。

筆者の狩野探幽(1602~74)は、若くして徳川幕府の御用絵師に任せられ、江戸狩野250年の基礎をつくり上げた巨匠である。その上、従来の漢画系統であった狩野派にやまと絵を強力に導入して、和様化につとめ、日本人の趣向に合った画風を樹立したため、家法を一変させたといわれた。本図は、その好例である。

漢字

色 IRO 1) väri 2) kasvojen väri, vaikutelma 3) rakkaus, intohimo

Aikoinaan ^カカ/ヒ kumartuva henkilö. ^クク/ヒ kuvaa myös kumartuvaa henkilöä (alkuaan polvistuva henkilö, mutta muuttui tarkoittamaan kumartuvaa henkilöä). Niinpä kumartunut henkilö on toisen kumartuneen päällä = seksuaaliakti. Tällä kanjilla on varsinkin Japanissa vieläkin vahvasti seksuaalinen viire, eikä ole selvää kuinka se tuli merkitsemään väriä. (Onhan mainittu akti välillä hyvinkin värikäs juttu, että ihmekös tuo. Ja varsinkin jutut aiheesta ovat värikkäitä.)

1)

濃 (薄) い色

Koi (usui) iro = Tumma (vaalea) väri

うつりの長い色

Utsuri no nagai iro = harmooniset värit

…の色があける

…no iro ga akeru = haalistua

…の色を帯びる

…no iro wo obiru = värjätä jonkin väriseksi,

olla jonkin värinen

それをどんな色に染めましたか。

Sore wo donna iro ni somemashitaka. = Minkä väriseksi maalasit sen?

2)

彼女は色が白い

Kanijowa iro ga shiroi = Hänellä (naisella) on
valkea iho

色を失う

Iro wo ushinau = kalveta

3)

秋の色が濃くなった

Aki ga kokunatta. = Tuli täysi syksy (ruska).

4)

…の色におぼれる

...no iro ni oboreru = kärsiä rakkaudesta,
menettää
mielenrauhansa

色々な

iroirona = monenlaisia, kaikenlaisia

色々な物

iroironamono = erilaisia tavaroita

色々な点において

iroiro na ten ni oite = monista näkökulmista
seikoista

色々手を尽くす

iroiro te wo tsukusu = kokeilla kaikkia keinoja
toimia eri tavoin

色々お話し申し上げたいことがある

iroiro o hanashi moushi agetaikoto ga aru = Tahdon sanoa teille monta asiaa

JAPANILAISNUOREN ISÄNTÄPERHEEKSI!

Study Tours toimii yhteistyössä kahden aatteellisen kulttuurivaihtoon erikoistuneen japanilaisjärjestön kanssa.

Tämän yhteistyön tuloksena maahamme saapuu japanilaisnuoria, jotka haluavat kokea suomalaisen perhe-elämän. Useimmat nuoret saapuvat yksittäisesti muutamaksi viikoksi. Pisin perilläoloaika on 3 kk. ja nuoret ovat 16 - 25 vuotiaita.

Heidän vierailunsa tarkoitus vaihtelee. Useimmat saapuvat maahamme musiikin, luontomme ja/tai Muumien ansiosta.

Monet heistä puhuvat englantia. Useimmilla ei ole mitään päivittäistä ohjelmaa. Monet kuitenkin haluavat vierailunsa aikana opiskella esim. suomea kieltä. Jouluryhmille suunnitellaan runsaasti ohjelmaa.

ETSIMME HYVÄNTAHTOISIA ISÄNTÄPERHEITÄ

Paikkakunnalla ei ole väliä. Perheellänne tulisi olla tarjota japanilaisvieraalle oma huone ja päivittäin kolme ateriaa. Perheenne tulisi suhtautua myönteisesti kulttuurivaihtoon. Perheenne tulisi puhua ainakin tyydyttävästi englantia. Jos perheessänne on lapsia tai nuoria, se on etu.

Nuoret japanilaiset haluavat kokea ja jakaa jokapäiväisen elämänsä. Heitä tulee ohjata ja tukea, neuvoa ja opastaa. Vieraanne haluaa osallistua, oppia ja kokea uutta. On sekä jännittävää että antoisaa toimia vieraan kulttuurin edustajan perheenä. On hyväksyttävä nuori sellaisena kuin hän on ja nautittava kokemuksesta ja vaihdosta. *Parhaimmassa tapauksessa vieraastanne tulee elämäkäs Suomi-ystävä.*

LISÄTIEDOT:

Study Tours Oy

Niittyrinne 6 B, 02270 ESPOO, PUH 90-8044 828 FAX 90-8044 282

TULEVAT TEKEMISET

Jos ei aiheen kohdalla ole toisin mainittu, tekemiset tapahtuvat TOMOHIMASSA Vanhassa Eirassa Wecksellintie 6. Perille tuovat: bussit 14 ja 17 ja raitiovaunu 3. Mahdolliset kurssimaksut suoritetaan Japanilaisen Kulttuurin Ystävien tilille PSP 800021-6481 665.

KIRJASTO on auki sopimuksen mukaan.
Kirjastonhoitaja Annukka Ollikainen puh 09-633 011.

KIELIKURSSIT 14 kertaa 350:-

(Ilmoittautumiset: puh/FAX 698 6496 tai suoraan opettajalle Pia Matilainen puh 557 54.)

ALKEISKURSSI Maanataisin klo 17-18.30

Opetusmateriaali: Tadaaki Kawata: Japanin kieli ja The Nihon- go Journal.

JATKOTASO (Noin vuoden lukeneille) Ma 18,45 - 20,15 Opetusmateriaali:

Kawata: Japanin kieli, The Nihon-go Journal+opettajan materiaalia.

KESKUSTELU Kurssi kokoontuu japanilaisen johdolla. Yritämme kaikin keinoin pärjätä japaniksi sekä tutustumme kirjoitukseen. Kokoontuminen joka toinen viikko. **Huom!** Ilmoittautuminen: Laura Lappalainen P+F 698 6496, jolloin päätetään myös viikonpäivä.

KALLIGRAFIA 20.-/kerta

Kokoonnutaan kerran kuussa, 23.10. ja 20.11. klo 17.30.

Ilmoittautumiset opettaja Yoko Kobayashi p. 746 746. Seitsemän mahtuu kerralla. Opettaja tuo paperit ja neuvoa siveltimen hankinnassa. (Jäsenet saavat 20% alennuksen Temperasta.)

IKEBANA 20:-/kerta

Su 13. ja 27. 10. klo 11- 13,30 eteenpäin. Opettaja hankkii kukat, joiden hinta tasataan. Ilmoittautumiset: p+F 698 6496, samalla kerrotaan mukaan otettavat.

ORIGAMI 20:-/kerta

Ti 22. 10. klo 18 - 20 kokoonnutaan ensimmäisen kerran.

KOKKAUS ravintola KOTOSSA Kenichi Kakuta-sanin johdolla. 70:-/krt.

Su 13.10. klo 17 opimme valmistamaan *sukiyakia*.

Su 20.10 klo 17 on vuorossa *tempura*.

Ilmoittautumiset: P/FAX 698 6496 tai illaisin p+vastaaja 2963238

KIRJALLISUUSISTUNTO HYAKU NIN ISSHU UTA KARUTA

Ti 12.11. klo 15 istuntoa johtaa Pirjo-Riitta Kuusikko hänelle myös ilmoittaudutaan puh 745 756 FAX 745 717.

映画

Syyskauden JKY-elokuvat !

Sunnuntai 20.10.1996 klo 18.00
Sugata Sanshiro (Judo Saga)
Zoku Sugata Sanshiro (Judo Saga II)

Ohjaus: Kurosawa Akira (1943 / 1945)
Näyttelijät: Fujita Susumu, Okochi Denjiro, Tsukigata Ryunosuke,
Kono Akitake

Mustavalkoinen; 80+83 min.
Englanninkieliset tekstit

Tämä Tomita Tsuneon romaniin perustuva elokuva oli Kurosawan ensimmäinen itsenäinen ohjaustyö (siis 1. osa). Elokuvaa joka sijoittuu Meiji-kauden alkuun, kertoo nuoresta judokasta joka oppii judon henkisen sanoman " the hard way ".

Vuonna 1945, siis aivan Tyynen meren sodan loppuvaiheessa, tehty jatko-osa kertoo sankarin myöhemmistä vaiheista. Tässä elokuvassa hän joutuu ensin taistelemaan amerikkalaisen nyrkkeilijän kanssa sekä lopuksi selvittämään tilinsä Higaki-veljesten kanssa. Tämä toinen osa konfiskoitiin aikanaan amerikkalaisten toimesta ja kesti aina 70-luvulle ennen kuin elokuva taas laajemmin esitettiin.

Sunnuntai 10.11.1996 klo 18.00
Harukanaru Yama no Yoblgoe (A distant Cry from Spring)

Ohjaus: Yamada Yoji (1980)
Näyttelijät: Takakura Ken, Baisho Chieko, Yoshioka

Väri; n. 120 min.
Englanninkieliset tekstit

Elokuvaa kertoo maalla asuvasta yksinhuoltajasta (Baisho), jonka taloon eräänä päivänä ilmestyy vieras mies (Takakura). Tässä kaksi Japanin pidetyimmät näyttelijät taas samassa elokuvassa. Mies jää kun jääkin taloon ja näyttää siltä että happy end olisi kiikarissa. Salaperäisen miehen menneisyys kuitenkin kaataa kaikki tämänsuuntaiset toiveet ja vieras jatkaa matkansa jättäen taakseen jo tutuksi tulleen talon ja sen asukkaat. Ainakin yhden näkökulman elokuva!

Sunnuntai 1.12.1996 klo 18.00

Dalbosatsu Toge (The Great Bodhisvatha Pass / Sword of Doom)

Ohjaus: Okamoto Kihachi (1966)

Näyttelijät: Nakadai Tatsuya, Aratama Michiyo, Kayama Yuzo, Sato Kei, Mifune Toshiro

Mustavalkoinen; 122 min.

Japaninkielinen versio, ei tekstitetty !

Tämä monesti filmattu kertomus perustuu Nakazato Kaizanin vuosina 1913–1941 kirjoittaman pitkään romaanin, jonka päähenkilö on nihilistinen miekkamies Tsukue Ryunosuke. Romaanin pituuden takia elokuvatkin ovat yleensä olleet 3–osaisia. Okamoto Kihachin vuonna 1966 ohjaama versio on kuitenkin yksiosainen ja kertoo episodimaisesti romaanin ensimmäisen osan tapahtumista. Japanissa tämä versio on kulttielokuvan maineessa ja pelkästään elokuvan dai ketto, eli suuri lopputaistelu, on näkemisen arvoinen. Se on virtuosimaisesti kuvattu ja pääroolin esittäjän Nakadai Tatsuya'n todellinen tour du force.

Esityspaikkana edelleen viime elokuvakaudella jo tutuksi tullut Ryhmäteatteri, osoitteessa Pengerkatu 11 A ; sisään pääsisäänkäytävästä, joka on auki vain JKY:n esityksiä varten.

Muistakaa ilmoittautumiset kuten ennen Lappalaisille puh tai fax 698 64 96.

HELSINGIN YLIOPISTON

LAHDEN TUTKIMUS- JA KOULUTUSKESKUS tiedottaa:

JAPANILAISET MATKAILIJAT SUOMESSA 30.9.1996 - 4.7.1997.

Japanin incoming-matkailun ja matkailumarkkinoinnin kehittämis- ja koulutus-projekti (KEKO).

Tarkemmin: projektisuunnittelija Satu Vuorilahti p 918-892310 ja projektipäällikkö Juha Karppinen p 918-892 251.

ENNAKKOTIETOA!

14.12.-96

Japanin kulttuuria & myyjäiset

KAISASSA Kaisaniemenkatu 16 B

Myyntipöytävaraukset

Soili Suominen puh 529399

Tarkempaa tietoa seuraavassa Tomossa.

SUOMALAISET MUUSIKOT JAPANISSA

- Su 3.11.klo 11 Hibiki Hall **Morning Mozart**, String Quartet in C major, K. 465 "Dissonance" *Arai, Valo, Hirvikangas, Kimanen*
- klo 14 Kokura Shiminkaikan **Homage to Toru Takemitsu**
"Towards the Sea" for flute, harp and string orchestra
Conductor: *Peter Csapa*
- Ma 4.11.klo 19 **Zigeunerleben** Pablo de Sarasate: Zigeunerwiesen
Cervovsek, *Lagerspetz*
Sergei Prokofiev: Overture on Hebrew Yhemes in C minor
Berkes, Lee, *Valo*, Mendelsohn, *Gustafsson, Lagerspetz*
Joseph Haydn: Piano trio in G major, Hob. XV:15 *Kimanen*
Maurice Ravel: Introduction and Allegro, Pierre, Gallois,
Berkes, Lee, *Valo*, Mendelssohn, *Gustafsson*
- Ti 5.11. klo 11 Hibiki Hall **Morning Mozart** W.A. MOZart: Divertimento in
E flat major, K. 536 Lee, *Hirvikangas, Gustafsson*
- Ke 6.11.klo11 Hibiki Hall **Morning Mozart** Flute quartet in C major, Gallois,
Arai, Hirvikangas, Kimanen
- klo 13 NHK Kitakyushu Broadcasting Station **Mini Concert**
L. v. Bethoven: Sonat for violin and piano in G minor, Op 96
Lee, *Lagerspetz*
- klo 19 Hibiki Hall **Evenig concert** Béla Bartók: 22 Duos for two
violins *Csaba, Arai* Johannes Brahms: Piano quintet in F min
op. 34. Tengstrand, Cervovsek, *Valo*, Mendelssohn, *Kimanen*
- To 7.11.klo 11 Hibiki Hall **Morning Mozart** 12 variations for piano and
violin in G major, K. 359 Yokoyama, *Arai* Piano quartet in E
flat major, K. 493. Yokoyama, *Arai*, Mendelssohn, *Kimanen*
- klo 14,30 Industrial Club of West Japan **Teatime Concert**
L.v.Bethoven: Variations in E flat major on a theme from
Magic flute by Mozart, WoO 46. *Lagerspetz, Gustafsson*
B.Martinu: Variations on a Slovakian theme for cello and
piano *Gustafsson, Lagerspetz*. J.Brahms: Sonata for cello
and piano no. 2 in F major, op. 99. *Gustafsson, Lagerspetz*
- klo 19 Wakamatsu Shiminkaikan **Evening concert** B.Bartók:
Sonata for violin and piano no. 1 (-21) *Csaba, Frankl*
- Pe 8.11.klo14,30 Industrial club of west Japan **Teatime Concert** W.A.
Mozart:Piano trio in G major, K. 496. Frankl, *Arai, Kimanen*
J. Brahms: 17 Waltzes for piano four hands, op. 39. Frankl,
Lagerspetz
- La 9.11.klo 18 Hibiki Hall **Finale Concert** J. Brahms: Piano quartet no. 1 in
G minor, op. 25. Frankl, *Csaba*, Mendelsohn, *Gustafsson*
R. Schuman: Piano quintet in E flat major, op. 44.
Yokoyama, Lee, *Valo*, *Hirvikangas, Gustafsson*. F. Schubert:
Rondo brillant for violin and piano in B minor, D 895.
Cervovsek, *Lagerspetz*. E. Chausson: Chanson Perpétuelle,
op.37. Kryger, Tengstrand, *Arai, Valo, Hirvikangas, Kimanen*

YHDISTYKSEN JULKAISUT

Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry:n jäsenlehti TOMO (suomeksi YSTÄVÄ) ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja on jäsenille ilmainen.

Lehti ottaa ilolla vastaan kirjoituksia ja kannanottoja, lähettäkää ne suoraan TOMON päätoimittajalle Laura Lappalaiselle, Jussaarenkuja 5 D 40, 00840 Hki tai kertokaa puh + fax 698 64 96. Myös kuvamateriaali on tervetullutta.

Ilmoitushinnat: 1/1s 250:- (toisto 200:-), 1/2s 150:- (100:-), 1/4s 80:- (50:-)

HASHI on JKY:n vuosittain julkaisema japanilaisen kulttuurin eri alueita käsittelevä julkaisu. Uusi HASHI lähetetään jäsenille veloituksetta.

Irtonumeroitien jäsenhintaa 30:-, paitsi kaksoisnumero 11-12 sekä n:rot 13, 14, 15, 16 35:-. Joitain numeroita ei enää ole saatavissa, HASHISTA on tullut myös keräilykohde ja painos on pieni. Ulkopuolisille 40.- ja 45.-+ postikulut.

HASHIEN AIHEET

4. Japanilainen teatteritaide5. Historia ja yhteiskunta6. Kirjallisuutta7. Käsittelee eri taidelajeja:
musiikkia, elokuvaa,
kirjallisuutta, arkkitehtuuria jne.8. Ruokakulttuuri9. Kirjallisuutta mm.
Chimako Tadan runoja,
keskiajan sotaepiikkaa | <ul style="list-style-type: none">10. 10-vuotisjuhlanumero,
Heian-kauden kirjallisuutta,
Zen-maalaustaiteen tyhjyyys,
Japani kansainvälistymisen
paineessa ym.11.- 12. Japanilainen maailmankuva13. Vanhuus Japanissa14. Tila ja maisema (painos loppunut)15. Japanilainen kuvaamataide (p.l.)16. Musiikki (rajoitetusti jäljellä)17. Japanin luonto |
|---|--|

JAPANI 4-väri kuvakirja. Original edition Time-Life Books BV.

Suomenkielinen versio Roko Kansan Kirjapaino Oy Kovat kannet,
koko 23x28 cm, runsas nelivärikuvitus, sivuja 160.

Hinta 40:-+ postituskulut 23.-

JAPANIN KIELEN OPIIKIRJA

Tadaaki Kawata: JAPANIN KIELI , 196s

jäsenhintaa 60:-, muille 75:-, kasetti I 50:-, kasetti II 40:- lisäksi postituskulut.

SANASTO edelliseen, japani-suomi-japani n. 2000 sanaa, 20:-+postikulut

JAPANILAISIA PUUPIIRROKSIA VENAJAN-JAPANIN SODAN AJALTA 1904-1905 on esillä Sotamuseossa Maurinkatu 1 Kruunuhaka 31.12. asti su-pe klo 11-16. Kysymyksessä on Yleisradion kirjeenvaihtajan Juhani Lompolon ja Svenska Dagbladetin kirjeenvaihtajan Monica Braw-Lompolon viidentoista vuoden aikana keräämästä kokoelmasta.

"JÄLKIKUVIA" taiteilija Naomi Oginon näyttely
Malmitalossa Ala-Malmintori 11, 8.9.-12.10.

EDUSTAVA LEVYLÄHJÄ

Yhdistyksellä on muutamia kappaleita lahjapakkauksia, joiden sisältönä kaksi CD-levyä.

SIBELIUS: Viulukonsertto + Kareliasarja + Finlandia

SALLINEN: Washington Mosaics.

Pakkaukset hintaan 100,- + postikulut.

TILAUSKUPONKI

Tilaa tällä kupongilla. Postiosoite PL 305, 00101 Helsinki Pankki: PSP 800021-6481 665

HASHI _____ JAPANI-KIRJA _____

JAPANIN KIELI-
oppikirja _____ kasetit _____

SANASTO _____

Nimi _____ Lähtöosoite _____

Postinumero ja -paikka _____ Puh _____

Päiväys _____ Allekirjoitus _____

Oletko kiinnostunut liittymään Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry:n
jäseneksi? Täytä allaoleva lomake ja lähetä se osoitteella:
Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry
PL 305, 00101 Helsinki.
Hakemuksesi käsitellään seuraavassa johtokunnan kokouksessa.
Jäsenmaksu 70:-, liittymismaksu 20:-. POSTISIIRTOTILI: 800021-6481665
Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä jäsenlehti TOMO ja kulttuurijulkaisu
HASHI postitetaan jäsenille veloituksetta.

JÄSENHAKEMUS

Nimi Puh

Lahiosoite Postinumero

Kansalaisuus ellei Suomen Ammatti tai oppiarvo
(Ei välttämätön)

Minua kiinnostaa Japanin kulttuurissa erityisesti...

Päiväys

Allekirjoitus 43

KALLIGRAFIA JA
SUMI-E-TARVIKKEET:
SIVELTIMET,
KYNÄT,
PAPERIT,
TUSSIT,
TUSSIKAUKALOT,
PAPERIT

JÄSENILLE

ALENNUS
-20%

Tempera

UUDENMAANKATU 16-20
00120 HELSINKI (90) 645 916

